

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра соціально-гуманітарних та правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 Михайло Шемякін

«12» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

Освітній рівень: перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво»

Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»

Освітня програма: «Геодезія та землеустрій»

Факультет «Лісове і садово-паркове господарство»

УМАНЬ – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Земельне право» для здобувачів вищої освіти спеціальності *193 Геодезія та землеустрій* освітньої програми *Геодезія та землеустрій*. – Умань : Уманський національний університет садівництва, 2024. 23 с.

Розробник: Олена ПОЛІЩУК., к.п.н., доцент

Поліщук О.А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

Протокол від «6» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

Людмила МАШКОВСЬКА

«6» серпня 2024 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства

Протокол від 12 серпня 2024 року № 1

Голова Михайло ШЕМЯКІН

«12» серпня 2024 року

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: <u>19 «Архітектура та будівництво»</u>	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: <u>193 «Геодезія та землеустрій»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		7-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2, самостійної роботи студента – 4	Освітній <u>перший (бакалаврський)</u>	Лекції	
		20 год.	-
		Практичні, семінарські	
		24 год.	-
		Лабораторні	
	- год.		- год.
	Самостійна робота		
	46 год.		- год.
	Індивідуальні завдання: - год.		
	Вид контролю: залік		
Освітня програма <u>Геодезія та землеустрій</u>			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Земельне право» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва, схваленого Вченою радою від 01.11. 2024 р.

Навчальна дисципліна «Земельне право» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Геодезія та землеустрій» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 193 Геодезія та землеустрій галузі знань 19 Архітектура та будівництво.

Мета вивчення дисципліни – здобути глибокі теоретичні знання з земельного, аграрного і екологічного права і законодавства, а також формування у майбутніх фахівців сукупності знань з правового регулювання земельних, господарських, майнових, виробничих, управлінських відносин, а також відносин у галузі використання природних ресурсів, охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки.

Завдання дисципліни:

- ознайомити здобувачів вищої освіти із змістом основних правових інститутів земельного права;
- звернути увагу здобувачів вищої освіти на складні теоретичні та практичні проблеми правового регулювання земельних відносин;
- залучити здобувачів вищої освіти до активного обговорення теоретичних та практичних проблем науки земельного права;
- на основі конкретно-предметного матеріалу сприяти виробленню навиків аналітичного мислення у здобувачів вищої освіти;
- на практичній заняттях виробити у здобувачів вищої освіти вміння тлумачити нормативно-правові акти, виявляти самостійність і творчий підхід до вирішення практичних ситуацій.

Предметом дисципліни є суспільні відносини, що постають між суб'єктами галузі земельних відносин, приналежності, застосування, відтворення земельних та природних об'єктів та комплексів, охорони, а в певних випадках захисту людини, навколишнього оточуючого середовища, від шкідливого впливу з ціллю попередження, запобігання, ліквідації його негативних наслідків й задоволення земельних, екологічних та інших інтересів.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми: навчальна дисципліна «Земельне право» має вагоме значення в структурно-логічній схемі підготовки фахівців і тісно пов'язана з іншими дисциплінами соціально-гуманітарної та фундаментальної і правової підготовки, зокрема: іноземна мова, історія та культура України, основи екології та охорони природи, землеустрій тощо.

Вивчення навчальної дисципліни «Земельне право» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Геодезія та землеустрій» спеціальності «Геодезія та землеустрій» галузі знань 19 Архітектура та будівництво. (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Земельне право»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК01	Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.	ПР04	Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей.
Фахові компетентності (ФК)			
ФК03	Здатність застосовувати нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали у професійній діяльності.	ПР04	Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Земельне право», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Земельне право»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення правових ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий модульний контроль
2	Уміння/навички:		
2.1	Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	лекція, практичне заняття, інтерактивне навчання, аналітична робота, вирішення правових ситуацій, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
3	Комунікація:		
3.1	Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації	лекція, практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення правових ситуацій самонавчання через Moodle	усне опитування, участь у дискусії, тестування, підготовка та представлення презентацій, підсумковий контроль
3.2	Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації		
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах	практичне заняття, дискусія, інтерактивне навчання, вирішення правових ситуацій	представлення презентацій, виконання конкретних задач, вирішених правових ситуацій, підсумковий модульний контроль
4.2	Формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти		

**Методи навчання та методи контролю програмних результатів
навчання з навчальної дисципліни «Земельне право»**

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРО4	Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей.	лекція, практичне заняття, інтерактивне навчання, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, виконання командних завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО. ЗЕМЕЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Тема 1. Поняття земельного права і земельного законодавства.

Предмет, методи, принципи і система земельного права. Земельне законодавство: його завдання та принципи. Поняття земельних правовідносин. Види земельних правовідносин. Земельно-правові норми. Виникнення, зміна і припинення земельних правовідносин.

Тема 2. Повноваження органів законодавчої і виконавчої влади в галузі земельних відносин.

Повноваження Верховної Ради України в галузі земельних відносин. Повноваження обласних рад. Повноваження районних рад. Повноваження районних у містах рад. Повноваження сільських, селищних, міських рад.

Повноваження Кабінету Міністрів України. Повноваження центрального органу виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів. Повноваження центрального органу виконавчої влади з питань земельних ресурсів. Повноваження місцевих державних адміністрацій. Повноваження державних органів приватизації у галузі земельних відносин.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЗЕМЛІ УКРАЇНИ. ПРАВА НА ЗЕМЛЮ.

Тема 3. Склад та цільове призначення земель України. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення.

Склад земель та категорії земель. Встановлення та зміна цільового призначення земель. Наслідки порушення порядку встановлення та зміни цільового призначення земель.

Визначення земель сільськогосподарського призначення та порядок їх використання. Пріоритетність земель сільськогосподарського призначення.

Земельні ділянки державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій. Приватизація земель державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій. Використання земельних ділянок з меліоративними системами. Земельні ділянки сільськогосподарських підприємств. Визначення місця розташування земельних ділянок громадян при ліквідації сільськогосподарських підприємств, установ та організацій. Розподіл несільськогосподарських угідь при ліквідації сільськогосподарських підприємств. Землі фермерського господарства. Земельні ділянки особистих селянських господарств. Землі для сінокосіння і випасання худоби.

Земельні ділянки для садівництва. Земельні ділянки для городництва. Право несільськогосподарських підприємств, установ та організацій на землю.

Тема 4. Землі природно-заповідного, водного, лісового фонду та іншого природоохоронного призначення..

Поняття та склад земель природно-заповідного фонду. Використання земель природно-заповідного фонду. Землі іншого природоохоронного призначення та їх використання. Визначення земель оздоровчого призначення.

Поняття земель лісгосподарського призначення. Власність на землі лісгосподарського призначення. Використання земель лісгосподарського призначення. Правовий режим земельних ділянок полезахисних лісосмуг.

Правовий режим земель водного фонду. Прибережні захисні смуги.

Обмеження у використанні земельних ділянок прибережних захисних смуг уздовж річок, навколо водойм та на островах. Обмеження у використанні земельних ділянок прибережних захисних смуг уздовж морів, морських заток і лиманів та на островах у внутрішніх морських водах. Смуги відведення. Берегові смуги водних шляхів.

Topic 5. Land ownership. The right to use land.

Land ownership: its concept and meaning. Subjects of land ownership, their rights and obligations. Land ownership rights of citizens. Land ownership of legal entities. Land ownership of territorial communities. Collective land ownership. Land ownership of the Ukrainian people. State ownership of land. Land ownership of foreign countries. The right of land plot owners. Obligations of land plot owners. Restrictions on land rights.

The right to permanent use of a land plot. Rights and obligations of land users. The right to lease a plot of land. Legal regulation of land lease agreements. The procedure for allocating a plot of land to the owner of a plot of land (share). The concessionaire's right to a land plot. Good neighborliness Pavo land easement. Concept and types of land easement. Limitation of land rights and protection zones. The concept of restriction of rights to a land plot.

Тема 5. Право власності на землю. Право користування землею.

Право власності на землю: його поняття та зміст. Суб'єкти права власності на землю, їх права та обов'язки. Право власності на землю громадян. Право власності на землю юридичних осіб. Право власності на землю територіальних громад. Колективна власність на землю. Право власності на землю Українського народу. Право власності на землю держави. Право власності на землю іноземних держав. Право власників земельних ділянок . Зобов'язання власників земельних ділянок. Обмеження прав на землю.

Право постійного користування земельною ділянкою. Права та обов'язки землекористувачів. Право оренди земельної ділянки. Правове регулювання договорів оренди земельної частки (паю). Порядок виділення на місцевості земельної ділянки власнику земельної частки (паю). Право концесіонера на земельну ділянку. Добросусідство. Право земельного сервітуту. Поняття та види земельного сервітуту. Обмеження прав на землю та охоронні зони. Поняття обмеження прав на земельну ділянку.

Тема 6. Набуття та припинення прав на землю. Захист прав на землю.

Підстави набуття права на землю. Порядок безоплатної приватизації земельних ділянок громадянами. Набуття права на земельну ділянку за давністю користування (набувальна давність). Перехід права на земельну ділянку при переході права на будівлю і споруду. Норми безоплатної передачі земельних ділянок громадянам. Повноваження органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування по наданню земельних ділянок юридичним особам у постійне користування та порядок надання. Порядок передачі земельних ділянок в оренду. Виникнення права власності та права користування земельною ділянкою. Документи, що посвідчують право на земельну ділянку.

Порядок продажу земельних ділянок державної та комунальної власності громадянам та юридичним особам. Продаж земельних ділянок державної або комунальної власності іноземним державам, іноземним юридичним особам. Покупці земель сільськогосподарського призначення. Набуття права власності на земельні ділянки на підставі інших цивільно-правових угод. Застава земельних ділянок.

Підготовка земельних ділянок для продажу на земельних торгах. Земельні торги. Відчуження земельних ділянок за рішенням суду.

Підстави припинення права власності та права користування на земельною ділянкою. Добровільна відмова від права власності або права постійного користування земельною ділянкою. Підстави для примусового припинення прав на земельну ділянку. Порядок припинення права користування земельними ділянками, які використовуються з порушенням земельного законодавства.

Припинення права власності на земельну ділянку особи, якій земельна ділянка не може належати на праві власності. Викуп та примусове відчуження земельних ділянок для суспільних потреб. Конфіскація земельної ділянки.

Особливо цінні землі та порядок їх вилучення.

Способи захисту прав на земельні ділянки. Гарантії права власності на земельну ділянку. Відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за порушення права власності на землю.

Тема 7. Вирішення земельних спорів. Відповідальність за порушення земельного законодавства та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам.

Органи, що вирішують земельні спори. Порядок розгляду земельних спорів органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади з питань земельних ресурсів. Їх права і обов'язки. Виконання рішення органів виконавчої влади з питань земельних ресурсів та органів місцевого самоврядування щодо земельних спорів. Підстави відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам. Порядок відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам.

Недійсність угод щодо земельних ділянок. Відповідальність за порушення земельного законодавства. Повернення самовільно зайнятих земельних ділянок.

Умови відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва. Звільнення від відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва.

Використання коштів, які надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ.

Тема 8. Встановлення та зміна меж адміністративно-територіальних утворень. Охорона земель. земель.

Поняття та завдання та зміст охорони земель. Стандартизація і нормування в галузі охорони земель та відтворення родючості ґрунтів. Рекультивація порушених земель. Охорона земель від забруднення небезпечними речовинами.

Охорона ґрунтів. Контроль за використанням та охороною земель.

Межі районів, сіл, селищ, міст, районів у містах. Посвідчення меж адміністративно-територіальних утворень. Загальнодержавні програми використання та охорони земель. Природно-сільськогосподарське районування земель. Зонування земель.

Тема 9. Землеустрій. Державний земельний кадастр.

Поняття, мета та завдання землеустрою. Зміст, організація та порядок здійснення землеустрою. Розгляд і затвердження землевпорядної документації.

Призначення моніторингу земель. Завдання моніторингу та контроль за використанням та охороною земель.

Визначення та призначення державного земельного кадастру. Основні завдання ведення державного земельного кадастру. Складові частини державного земельного кадастру. Порядок ведення державного земельного кадастру.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО. ЗЕМЕЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО.												
Тема 1. Поняття земельного права і земельного законодавства.	10	2	2			6		-	-			-
Тема 2. Повноваження органів законодавчої і виконавчої влади в галузі земельних відносин.	10	2	2			6		-	-			-
Разом за змістовим модулем 1	20	4	4			12		-	-			-
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЗЕМЛІ УКРАЇНИ. ПРАВА НА ЗЕМЛЮ.												
Тема 3.Склад та цільове призначення земель України. Правовий режим земель с-г признач.	10	2	2			6		-	-			-
Тема 4. Землі природно-заповідного, водного, лісового фонду та іншого природоохоронного призначення.	10	2	2			6		-	-			-
Тема 5. Право власності та право користування на землю. Topic 5.** Land ownership. The right to use land.	10	2	2			6		-	-			-
Тема 6. Набуття та припинення прав на землю. Захист прав на землю.	8	2	2			4		-	-			-
Тема 7. Вирішення земельних спорів.								-	-			-

Відповідальність за порушення земельного законодавства та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам	12	4	4			4						
Разом за змістовим модулем 2	50	12	12			26		-	-			-
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ.												
Тема 8. Встановлення та зміна меж адміністративно-територіальних утворень. Охорона земель.	10	2	4			4		-	-			-
Тема 9. Землеустрій. Державний земельний кадастр.	10	2	4			4		-	-			-
Разом за змістовим модулем 3	20	4	8			8		-	-			-
Усього годин	90	20	24			46		-	-			-

**тема викладається англійською мовою

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва тем	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО. ЗЕМЕЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО.			
1	Тема 1. Поняття земельного права і земельного законодавства.	2	-
2	Тема 2. Повноваження органів законодавчої і виконавчої влади в галузі земельних відносин.	2	-
	Разом	4	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЗЕМЛІ УКРАЇНИ. ПРАВА НА ЗЕМЛЮ.			
3	Тема 3. Склад та цільове призначення земель України. Правовий режим земель с-г призначення.	2	-
4	Тема 4. Землі природно-заповідного, водного, лісового фонду та іншого природоохоронного призначення.	2	-
5	Тема 5. Право власності та право користування на землю.	2	-
6	Тема 6. Набуття та припинення прав на землю.	2	-

	Захист прав на землю.		
7	Тема 7. Вирішення земельних спорів. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам.	4	-
	Разом	16	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ.			
8	Тема 8. Встановлення та зміна меж адміністративно-територіальних утворень. Охорона земель.	4	-
9	Тема 9. Землеустрій. Державний земельний кадастр.	4	-
	Разом	8	
Всього		24	-

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва тем	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Поняття земельного права і земельного законодавства. Самостійне опрацювання питань: 1. Земельно-правові норми. 2. Виникнення, зміна і припинення земельних правовідносин. 3. Загальна характеристика Земельного кодексу України.	6	-
2	Тема 2. Повноваження органів законодавчої і виконавчої влади в галузі земельних відносин. Завдання: 1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань. 2, Самостійне опрацювання питань: 1, Повноваження центрального органу виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів. 2, Повноваження центрального органу виконавчої влади з питань земельних ресурсів. 3, Повноваження місцевих державних адміністрацій. 4, Повноваження державних органів приватизації у галузі земельних відносин.	6	-

3	<p>Тема 3. Склад та цільове призначення земель України. Правовий режим земель с-г призначення.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань. 2, Самостійне опрацювання питань: <ol style="list-style-type: none"> 1, Земельні ділянки сільськогосподарських підприємств. 2, Визначення місця розташування земельних ділянок громадян при ліквідації сільськогосподарських підприємств, установ та організацій. 3, Розподіл несільськогосподарських угідь при ліквідації сільськогосподарських підприємств. 4, Землі фермерського господарства. Земельні ділянки особистих селянських господарств. Землі для сінокосіння і випасання худоби. 5, Земельні ділянки для садівництва. Земельні ділянки для городництва. 6, Право несільськогосподарських підприємств, установ та організацій на землю. 	6	-
4	<p>Тема 4. Землі природно-заповідного, водного, лісового фонду та іншого природоохоронного призначення.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань. 2, Самостійне опрацювання питань: <ol style="list-style-type: none"> 1, Правовий режим земель водного фонду. Прибережні захисні смуги. 2, Обмеження у використанні земельних ділянок прибережних захисних смуг уздовж річок, навколо водойм та на островах. 3, Обмеження у використанні земельних ділянок прибережних захисних смуг уздовж морів, морських заток і лиманів та на островах у внутрішніх морських водах. Смуги відведення. Берегові смуги водних шляхів. 	6	-
5	<p>Тема 5. Право власності та право користування на землю.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватись до розв'язування тестових 	6	-

	<p>та ситуаційних завдань.</p> <p>2, Самостійне опрацювання питань:</p> <p>1, Право концесіонера на земельну ділянку.</p> <p>2, Добросусідство.</p> <p>3, Право земельного сервітуту.</p> <p>4, Поняття та види земельного сервітуту.</p> <p>5, Обмеження прав на землю та охоронні зони.</p> <p>6, Поняття обмеження прав на земельну ділянку.</p>		
6	<p>Тема 6. Набуття та припинення прав на землю. Захист прав на землю.</p> <p>Завдання:</p> <p>1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань.</p> <p>2, Самостійне опрацювання питань:</p> <p>1, Повноваження органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування по наданню земельних ділянок юридичним особам у постійне користування та порядок надання</p> <p>2, Порядок передачі земельних ділянок в оренду. Виникнення права власності та права користування земельною ділянкою. Документи, що посвідчують право на земельну ділянку.</p> <p>3, Особливо цінні землі та порядок їх вилучення.</p> <p>4, Способи захисту прав на земельні ділянки. Гарантії права власності на земельну ділянку. Відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за порушення права власності на землю.</p>	4	-
7	<p>Тема 7. Вирішення земельних спорів. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам.</p> <p>Завдання:</p> <p>1. Підготуватись до розв'язування тестових та ситуаційних завдань.</p> <p>2, Самостійне опрацювання питань:</p> <p>1, Умови відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва. Звільнення від відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва.</p> <p>2, Використання коштів, які надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського</p>	4	-

	виробництва.		
8	Тема 8. Встановлення та зміна меж адміністративно-територіальних утворень. Охорона земель. Самостійне опрацювання питань: 1, Загальнодержавні програми використання та охорони земель. 2, Природно-сільськогосподарське районування земель. Зонування земель.	4	-
9	Тема 9. Землеустрій. Державний земельний кадастр. Самостійне опрацювання питань: 1, Визначення та призначення державного земельного кадастру. 2, Основні завдання ведення державного земельного кадастру. 3, Складові частини державного земельного кадастру. Порядок ведення державного земельного кадастру.	4	-
	Разом	46	-

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

В освітньому процесі використовуються наступні методи навчання: тематичні лекції; практичні заняття із вирішення правових ситуацій; інтерактивні заняття; індивідуальні заняття із підготовкою рефератів, презентацій; виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, консультації з викладачем; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище – Moodle (табл. 2).

Матеріали курсу «Земельне право» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1202>

В умовах дистанційної освіти проведення лекцій і практичних занять відбувається у форматі відеоконференцій. Для організації освітнього процесу використовуються такі технічні сервіси, як Zoom, Viber, Telegram, Moodle та електронна пошта.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для забезпечення оцінювання здобувачів вищої освіти проводиться поточний (модульний) і підсумковий (залік) контролі.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь здобувачів вищої освіти з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання тестових та ситуаційних робіт, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на практичне заняття; результати експрес-контролю тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю (заліку).

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття.

Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Передача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних студентом на підсумковому контролі. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни.

Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект тестових завдань). Зміст і структура контрольних завдань і критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку «FX», то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, передати невиконані

(або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролю і скласти підсумковий контроль.

Рейтинговий показник студента з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання підсумкового контролю і не впливає на загальний рейтинг студента.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни «Земельне право» (денна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота		Сума 20
Змістовий модуль 1		
Т 1	Т 2	
10	10	

Поточне тестування та самостійна робота					Сума 50
Змістовий модуль 2					
Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	
10	10	10	10	10	

Поточне тестування та самостійна робота		Сума 30
Змістовий модуль 3		
Т 8	Т 9	
15	15	
		100

Поточний контроль.

Об'єктами поточного контролю знань студентів є активність і систематичність роботи на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, розв'язання модульних завдань.

При контролі на практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні заявлених на занятті питань; результати бліцопитування та письмового або тестового контролю знань.

Під час контролю виконання завдань для самостійної роботи оцінюванню підлягають: правильність і повнота врахування усіх складових завдання; обґрунтованість відповіді.

При контролі виконання модульних завдань оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування тем змістового модуля. Контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання.

Виконання студентами завдання повинно носити виключно самостійний характер.

Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок студент одержує нульову оцінку. Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів

у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час

поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Поліщук О.А. Земельне право. Опорний конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» освітньої програми «Геодезія та землеустрій». Умань: Уманський НУС. 2024. 163 с.
2. Поліщук О.А. Земельне право. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» освітньої програми «Геодезія та землеустрій». Умань: Уманський НУС. 2024. 45с.
3. Поліщук О.А. Земельне право. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» освітньої програми «Геодезія та землеустрій». Умань: Уманський НУС. 2024. 23 с.
4. Поліщук О.А. Земельне право. Методичні рекомендації для виконання індивідуальних завдань здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» освітньої програми «Геодезія та землеустрій». Умань: Уманський НУС. 2024. 22 с.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Білошкурська З.П., Курило В.І., Поліщук О.А., Гарбар О.П., Костюк М.В. Аграрне та
2. екологічне право. Навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2021. 805 с.
3. Гіренко І. В., Білошкурська З.П., Машковська Л. В., Поліщук О.А., Коваленко-Чукіна І. Г. Земельне право. Підручник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 711 с.
4. Білошкурська З.П., Поліщук О.А., Поліщук В.В., Козаченко І.В. Законодавство і право в агропромисловому комплексі. Навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. 772 с.
5. Білошкурська З.П., Курило В.І., Поліщук О.А., Гарбар О.П., Костюк М.В.

- Аграрне та екологічне право. Навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2021. 805 с.
6. Долинська М.С., Заболотна Н.Я., Марич Х.М. Аграрне право. Навчальний посібник. ІІПО НУ Львівська політехніка, Львів, 2020, 251 с.
  7. Бобкова А.Г., Моїсєєв, Ю.О., Павлюченко Ю.М. Господарське право. Практикум. Харків: Право. 2018. 592 с.
  8. Каракаша І. І. Екологічне право України. Курс лекцій. Одеса. 2020. 321с. <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12547>
  9. Краснова М.В. Екологічне право України. Загальна частина. Підручник. Київ. ВПЦ «Київський університет» 2021. 191с.
  10. Курило В.І., Білошкурська З.П., Бурлака С.І., Поліщук О.А. Договірне право в аграрних відносинах. Підручник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. 416 с.
  11. Курило В.І., Білошкурська З.П., Поліщук О.А. Господарське право. Навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 488 с.
  12. Резворович К. Р., Юнін О. С., Кірін Р. С. Екологічне право. Навчальний посібник. Дніпро. Видавець Біла К. О., 2020. 318 с.
  13. Мілаш В.С. Господарське право. Навчальний посібник. Харків : Право, 2017. 328 с.

Допоміжна:

(Нормативно-правові акти)

1. Конституція України від 28 червня 1996р. Відомості Верховної Ради України. 1996. №30. С.141.
2. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2003. №18, № 19–20, № 21–22. С. 144.
3. Цивільний кодекс України від 16.01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. С. 356.
4. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11. 1991р. ВВР України. 1992. №6. С.56 (в редакції від 03.10. 2017р. ВВР, 2017, № 48, ст.436) (з наступними змінами та доповненнями).
5. Цивільний процесуальний кодекс від 18.03. 2004р. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 40–41, 42. С. 492.
6. Кодекс адміністративного судочинства від 06.07. 2005р. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35–36, № 37. С. 446.
7. Податковий кодекс України від 02.12. 2010 р. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13–14, № 15–16, № 17. С. 112.
8. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10. 2018 р. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 19. С. 74.
9. Про господарські товариства: Закон України від 19 вересня 1991 року № 1576-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 49, №19-20. С.132.
10. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008р. Відомості Верховної Ради України. 2008. № 50-51. С. 384.
11. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю від 06.02.2018р. № 2275- VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. №13.

С.69.

12. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012р. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 3. С. 23.
13. Про засади державної регуляторної політики в сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09. 2003р. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 9. С.79.
14. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05. 2003р. № 755-IV (в редакції Закону від 16.07.2020 № 755-IV) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
15. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03. 2015р. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 23. С. 158.
16. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12. 2001р. Відомості Верховної Ради України. 2002. №15. С.101.
17. Про дозвільну систему в сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09. 2005р. Відомості Верховної Ради України. 2004. №50. С.540.
18. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06. 2004р. Відомості Верховної Ради України. 2005. №48. С. 483.
19. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06. 2003р. Відомості Верховної Ради України. 2003. №45. С. 363.
20. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05. 2003р. Відомості Верховної Ради України. 2003. №29. С. 232.
21. Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 15.03. 2006р. Відомості Верховної Ради України. 2006. №34. С. 291.
22. Про приватизацію державного і комунального майна: Закон України від 18.01.2018р. Відомості Верховної Ради України. 2018. №12. С. 68.
23. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23.02. 2006р. Відомості Верховної Ради України. 2006. №31. С .261.
24. Про заставу: Закон України від 02.10.1992р. Відомості Верховної Ради України. 1992. №47. С.642.
25. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12. 2015р. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 9. С.89.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України <https://rada.gov.ua>
2. Веб-портал органів виконавчої влади України www.kmu.gov.ua
3. Юридичний портал України <https://lawportal.com.ua/>
- 4.ЮРЛІГА. Правове інформаційне полу для бізнесу та юристів <https://lawportal.com.ua/>
- 5.Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbu.gov.ua/>
6. Сайт Національної парламентської бібліотеки України <http://nplu.org/>

13. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Земельне право» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми. А також, можливість брати участь у програмі академічної мобільності.

14. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

У процесі навчання з дисципліни «Земельне право», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва.

При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діяннях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної не доброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

15. ЗМІНИ У РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НА 2024/2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

1. Коригування у розподілі балів.
2. Оновлення переліку рекомендованої літератури.